

В.І. Вербицька¹, В.М. Бредіхін²

¹Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна

²Харківський національний університет будівництва та архітектури, Україна

ТЕЗАВРАЦІЙНЕ ІНВЕСТУВАННЯ: ВІДМІННІ РИСИ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

У статті розглянуті сучасні види тезавраційного інвестування: у золото (ювелірні вироби та злитки), дорогоцінне каміння, колекційні та інвестиційні монети, металеві рахунки та ін. Виявлені відмінні риси тезавраційного інвестування. На основі вивчення літератури досліджені негативні та позитивні риси, особливості та наслідки різних видів доступних для фізичних та юридичних осіб тезаврацій. Через співставлення здійснено уявлення подібних рис та відмінностей процесів тезаврацій. Узагальнення та осмислення результатів дослідження дозволить інвестору приймати неупереджені рішення відносно здійснення вкладень згідно специфічних уявлень та можливостей.

Ключові слова: тезавраційні інвестиції, активи, ліквідність, цінність, вартість, купівля-продаж, особливості, доходність.

Постановка проблеми

Світова криза багато в чому підірвала довіру приватних інвесторів до вкладень в традиційні (фінансові) активи. Однак кошти, виведені з фінансових ринків, більшість з представників та підприємців ринкового середовища прагнуть не тільки зберегти, а й примножити. Тому пильна увага зараз прикована до альтернативних інструментів для інвестування [1].

Як правило, в період нестабільності люди вважають за краще вдаватися до такого способу збереження заощаджень, як тезаврація. Примітно, що більшість економістів в усі часи радили в подібних негативних умовах звертати готівку в золото як в найбільш перспективний інструмент заощадження. Експерти вважають, що наслідки фінансової кризи будуть продовжувати здійснювати вплив на економічні процеси та увага обивателів до золота, ювелірних прикрас та інших цінних предметів значно зросте. Дослідження також показали, що на фоні кризи фінансових ринків відбулось значне зростання попиту на твори мистецтва, а практичний досвід доводить, що практично будь-які цінні папери можуть водночас стати фантиком, а «вічні» цінності — твори мистецтва та нерухомість є самодостатніми та практично не лишаються, а точніше, майже завжди додають у капіталізації. Автори інших досліджень в цій сфері певні, що рівень прибутковості альтернативних інвестицій у нефінансові активи достатньо сильно диференціюється та залежить від багатьох факторів [2].

Крім того, більшість експертів антикварного ринку в якості найбільш прибуткового інструменту вважають старовинну зброю, що за останні роки

піднялась в ціні на 60%.

Отже, продовжуючи досить важливий напрямок шляхів інвестування – у вигляді диверсифікації активів, слід більш детально зупинитись на його особливостях, відмінних рисах, перевагах та недоліках, що й зумовило актуальність роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Як вже вказувалось в попередній роботі [3], в теперішній часу не існує не тільки єдиної точки зору на визначення сутності тезаврації, а все ще точиться дискусія стосовно вибору того чи іншого виду тезавраційного інвестування.

Вітчизняна наукова література представлена такими дослідниками, як А. Пересада, С. Онікієнко, Ю. Коваленко [4], Чиж [5], В. Василенко [6], Ю. Полякова [7], А. Олексін, Ж. Лисенко [8], В. Михальський [9], які переважно присвятили дослідження окремим видам тезаврацій, здебільшого золоту. Дослідженням потенціалу заощаджень та видам інвестицій в трансформаційній економіці присвячені праці А. Дука [10] та В. Осецького [11]. Дещо ширше досліджено види тезавраційних інвестицій та їх відмінні риси у працях зарубіжних науковців М. Зінковського, С. та М. Філатових [1], А. Літвінова [12], а також Л. Сінглера [13].

Разом з цим слід констатувати, що окремі ракурси здійснення цього виду фінансового інвестування, а саме відмінні від інших видів тезаврацій риси, притаманні тільки досліджуваному інвестуванню, а також переваги і недоліки кожного окремого виду інвестування представлені недостатньо. Крім того, економісти та науковці вкрай обережно ставляться до надання будь-яких

практичних розробок відносно того, у які саме види, коли і кому слід здійснювати інвестиційні вкладення, зводячи свої дослідження до досить розмитих рекомендацій. Найбільш точні та такі, що спонукають до миттєвих рішень, рекомендації, на погляд авторів, дають банківські установи, що розміщують на своїх сайтах та за допомогою інших засобів ЗМІ інформацію щодо конкурентних переваг тезаврацій, переважно у золоті злитки.

Мета статті

Мета роботи полягає в тому, щоб на основі різноманітних відомостей щодо тезавраційного інвестування, що присутні на даний момент, виявити найбільш вагомі та значущі для інвестора позитивні та негативні риси видів тезаврацій, надаючи тим самим підґрунтя для прийняття рішень в цій сфері з урахуванням власних потреб та можливостей.

Виклад основного матеріалу

Продовжуючи досить важливий напрямок шляхів інвестування – у вигляді диверсифікації активів [1], слід більш детально зупинитись на його особливостях, відмінних рисах, перевагах та недоліках. На наш погляд, слід почати з того, що головними відмінними рисами такого виду інвестицій є:

1) неможливість однозначного віднесення всіх об'єктів тезавраційних інвестування до ринку реальних або фінансових інвестицій.

Як відомо, тезаврації є різновидом фінансових інвестицій, проте з позиції обліку та за деякими іншими параметрами всі тезавраційні інвестиції можна віднести до реальних. Ми висловлюємо думку, що тільки вкладення в дорогоцінні метали і камені слушно відносити до фінансового інвестування, а вкладення в антикваріат слід віднести до реального інвестування.

2) основою отримання доходів від здійснення тезавраційних інвестицій є зростання базової вартості активу. У тому випадку, якщо на момент продажу вартість базового активу виросла, інвестор отримує 100% вкладених коштів і отриманий прибуток. Такий стан речей має місце не при всіх варіантах тезавраційного інвестування, але процентний дохід так само може мати місце.

3) довгостроковий характер здійснюваних інвестицій має на увазі, що, якщо інвестор хоче отримати істотний прибуток від інвестицій, має пройти багато часу. Основний дохід виходить за рахунок різниці між ціною купівлі та ціною продажу через певний проміжок часу. Від подібних інвестицій отримати прибуток можна тільки в

результаті різниці між ціною продажу і покупки, яка в короткостроковій перспективі не буде значною.

4) має місце ліберальний і неформальний характер угод купівлі-продажу активів. У багатьох випадках угоди закріплюються персональними усними домовленостями учасників бізнесу або неформальними письмовими угодами, що не мають юридичного захисту.

5) присутня висока питома вага суб'єктивної складової в кінцевій вартості активу. Експерти не завжди згодні щодо ціни того чи іншого активу, тому покупцеві доводиться консультиватися з не одним професійним оцінювачем.

6) наявність "художньої цінності" обумовлюється формальною здатністю твору функціонувати як естетично цінну річ в різних видах суспільного середовища. Якщо твір зачіпає душу, її глибокі прошарки, змушує зупинити на ньому свою увагу, приносить в життя людини щось світле, твір має художню цінність.

Багато дослідників вважають за необхідне виділити у складі особливостей тезавраційних інвестицій такі фактори, як страхування від інфляції та фактора невизначеності; ефективність диверсифікації інвестицій (так як ціни на фінансові та тезавраційні активи зазвичай рухаються в протилежних напрямках); задоволення від володіння об'єктами тезавраційних інвестицій, відносно великі витрати по зберіганню і страхуванню; небезпека підробок; схильність ринку до різких коливань. Ми вважаємо такий поділ некоректним в силу різноманітності видів тезаврацій, і надалі будемо чітко виділяти переваги та недоліки кожного виду тезавраційних інвестування, але вважаємо за доцільне доповнити загальні риси тезавраційних інвестицій ще однією рисою.

7) відсутність великого, ліквідного та відносно ефективного ринку і поточного доходу у вигляді дивідендів або відсотків.

У представленій нижче таблиці 1 зроблений порівняльний аналіз основних класів активів тезавраційних інвестицій, висловлений одним з дослідників.

З даної таблиці видно, що кожен об'єкт тезавраційних інвестицій має свої відмінні риси, переваги і недоліки. Для правильного вибору і отримання від вкладених коштів максимального прибутку інвестору слід проаналізувати всі можливі варіанти і пов'язані з ними ризики і на основі отриманих даних прийняти найкраще для себе рішення. При цьому важливо пам'ятати, що ніхто не застрахований від зміни попиту на ринку тезавраційних інвестицій і, як наслідок, зміни ціни на дорогоцінні метали, дорогоцінні камені та колекційні цінності.

Таблиця 1.

Порівняльний аналіз варіантів тезавраційного інвестування [12]

Ознака порівняння	Дорогоцінні метали	Каміння	Предмети мистецтва
Форма існування активів	фізичний метал (злитки, монети та ін.) і безготівковий метал (металеві рахунки, цінні папери та ін.)	фізична форма (у вигляді дорогоцінного каміння та виробів з них). У формі цінних паперів практично не торгуються	фізична форма (твори живопису, предмети антикваріату та ін.)
Форми здійснення інвестицій	злитки дорогоцінних металів, монети з дорогоцінних металів, ювелірні прикраси, термінові контракти, папери інвестиційних фондів, акції видобувних компаній	сертифіковані дорогоцінні камені в фізичній формі (діаманти, смарагди і ін.) і вироби з дорогоцінних каменів	будь-які предмети класичного і сучасного мистецтва, предмети антикваріату, мистецтва та інші цінні речі, що мають художню та / або колекційну цінність
Терміни здійснення інвестицій	від декількох днів до декількох років	у середньому від 5 до 7 років	у середньому від 10 до 20 років і більше. У більш рідкісних випадках від 5 до 10 років
Рівень ліквідності	від абсолютної до високої ліквідності (в залежності від форми інвестицій)	середня	низька
Складність визначення справедливої вартості активу	не складна	досить складна з-за значної кількості суб'єктивних складових	дуже складна
Наявність суб'єктивної складової у вартості об'єкта	практично відсутня (за винятком ювелірних прикрас і колекційних монет)	характерно для ювелірних виробів з дорогоцінних каменів і дуже рідкісних дорогоцінних каменів	характеризуються високим рівнем впливу художньої / колекційної цінності на кінцеву вартість об'єкта
Джерело отримання доходу від інвестицій	зростання базової вартості активу, відсотки по металевим рахункам, дивіденди по акціях видобувних компаній	переважно зростання базової вартості активу, значно рідше - дивіденди від інвестицій в акції видобувних компаній	тільки зростання базової вартості активів

Так чи варто вкладати свої гроші в придбання тезаврацій? Аргументована відповідь на це запитання вимагає ретельної оцінки комплексу переваг та недоліків всіх видів тезавраційного інвестування. Отже, почнемо з найбільш популярного виду банківських металів, золота, тобто золотих злиwkів (табл. 2).

Таблиця 2.

Переваги та недоліки тезаврацій у золоті злиwки

Переваги	Недоліки
Мають зручні портативні властивості	Необхідність плати за зберігання злиwkів в банківському сховищі
Є товаром, вартість якого зростає під час криз	
Присутній постійний попит при відсутності інших видів споживчого попиту	
Ціна золота з часом має тенденцію до значного зростання	
Є засобом захисту власних коштів від інфляції	Відсутність безпеки в умовах домашнього зберігання
Є універсальною міжнародною валютою	
Має високу ліквідність	
Наявність можливості повної конфіденційності операцій	
Відсутність звіту перед державними органами щодо їх купівлі	Покупцеві пропонується купити певну вагу злиwка, а не ту кількість золота, яку він бажає або на яку вистачає його грошей зберігання
Операції з банківськими металами не оподатковуються податком на додану вартість	
Не потребують особливих умов зберігання	

Володіючи практично ідентичними перевагами та недоліками, що і золоті злиwки, наступний вид тезавраційного інвестування – ювелірні вироби мають і свої додаткові якості, представлені наступною таблицею 3.

Таблиця 3.

Переваги та недоліки тезаврацій у ювелірні вироби

Переваги	Недоліки
Завжди залишаються в ціні для людей всіх класів суспільства, особливо золоті і з використанням дорогоцінних каменів	Потенційна цінність більшості ювелірних виробів набагато нижча ціни їх продажу, оскільки враховуються лише грами цінного металу
Фізичне володіння своїми інвестиціями	Вартість виробу може не збільшуватися у часі
Деякі інвестори володіють особливо високою цінністю внаслідок їх унікальності	Включення у вартість податку на додану вартість робить такі інвестиції не дуже вигідними
	Наявність низької ліквідності при відсутності художньої цінності

Як бачимо, золоті злиwки, на противагу ювелірним виробам, мають як більше переваг, так і недоліків, але, на наш погляд, все ж більшу перевагу слід віддати золотим злиwкам.

Набуваючим все більшої популярності у населення багатьох країн маталічним рахункам, (вкладенням у кількість дорогоцінного металу, на яку вистачає принесених клієнтом грошей), присвячено таблицю 4. Таблиці 5 та 6 демонструють переваги і недоліки інвестиційних та колекційних монет.

Таблиця 4.

Переваги та недоліки тезаврацій у металічні рахунки

Переваги	Недоліки
Відсутність необхідності сплачувати податок на додану вартість	Відсутність реального дотику цінної речі, замість того тільки документальне підтвердження володіння ними
Наявність повної конфіденційності операцій	Такі рахунки не входять до системи страхування вкладів, тому проблеми банку, в якому знаходиться металевий рахунок, можуть стати проблемами інвестора
Можливість введення-виведення коштів в будь-який час	

Отже, золото є одним з інструментів, що дозволяє отримати надійний захист від кризи, але тільки в тому випадку, якщо мова йде про проблеми світових масштабів.

Якщо ж є проблеми, але вони обмежені виключно територією однієї країни – рішення не буде кращим. Зазвичай рекомендують використовувати лише 10–20% від інвестиційного портфеля, щоб відкривати знеособлені металеві рахунки.

Таблиця 5.

Переваги та недоліки тезаврацій у інвестиційні монети

Переваги	Недоліки
Монети - це реальне золото, відчутність інвестиції	Складність реалізації монет у разі будь-якої кризи
Доступність придбання - їх можна придбати в банку	Мільйонні випуски тиражів нерідкісних монет
Не мають прив'язки до конкретного банку	Відсутність особливої художньої цінності
Є дуже ліквідним і затребуваним об'єктом споживчих інвестицій	В цілому вартість монети зазвичай на 20-30% вище вартості металу, необхідного для її виготовлення
Займається значна кількість банків	
Ціна на ІМ близька до оптової ціни чистого золота	Нерозвиненість інфраструктури зворотної купівлі
Так як вартість інвестиційних монет прив'язана до вартості золота, відповідно при зміні ціни золота на світовому ринку, змінюється і ціна монети	
Менший розмір комісійних при купівлі та продажу зі споживачів комісійні, ніж у випадку зі злитками	Зростання витрат у випадку відсутності бажання зберігати її вдома і монети будуть віддані на зберігання банку
Інвестиційні злитки продаються з надбавкою 3-5%.	У вартість інвестиційної монети закладаються витрати на її виготовлення
Підробка не дуже вигідна, клопітка і занадто небезпечна	Банківський спред (маржа) по золотим монетам вища, ніж по металевим рахункам
Страховка від інфляції внутрішньої і зовнішньої валют	Вимога дбайливого зберігання в упаковці, правильного поводження, не рекомендується торкатися монети руками.
Підходить для невеликих інвесторів в довгостроковій перспективі	
Низький поріг входження інвестицій (можна купувати по 1-2 монети)	Неефективні при короткострокових і середньострокових інвестиціях

Таблиця 6.

Переваги та недоліки тезаврацій у колекційні монети

МОНЕТИ	
Переваги	Недоліки
Такі монети ростуть в ціні на 3-5% на рік і навіть більше	Часто підробляють
Колекційна вартість окремих золотих монет може в десятки разів перевищувати вартість металу, з якого вони виготовлені	При їх продажу, на відміну від інвестиційних монет, доведеться заплатити податок на додану вартість (ПДВ)
вартість нумізматичних цінних монет не падає навіть при зниженні ціни на золото	Колекційні монети можуть дешевшати навіть при зростанні цін на золото
Наявність інформації в спеціальних каталогах	В цілому колекційні монети мають маленьку ліквідність
Відсутність ПДВ при купівлі	Їх складно продати з вигодою
Можна купувати і продавати в антикварних магазинах, на спеціальних аукціонах, у колекціонерів	Слід витратити час, необхідний, щоб розібратися в специфічному нумізматичному ринку
Можливість отримання значно вищого доходу при продажу, ніж було витрачено при придбанні справді цінних колекційних монет	Високі націнки та дисконти при зворотному продажі монет здатні не тільки залишити клієнта без прибутку, але й принести йому збитки
Відчутність придбання	Націнка банку на монети може бути високою
Естетична насолода від володіння монетою	Відносно вузький ринок по кожному з видів колекцій
	Попит залежить від стану ринку нумізматів

Найбільш ліквідними фінансовими інструментами для спекулятивної торгівлі на біржі є ф'ючерси. Багато в чому схожим з ними фінансовим інструментом є опціони. Ф'ючерси і опціони – це різновид деривативів, похідних фінансових інструментів. Інформація щодо цих видів надана у таблиці 7, акцій світових фондів – у таблиці 8.

Таблиця 7.

Переваги та недоліки тезаврацій у ф'ючерси та опціони на золото

Переваги	Недоліки
Незначне гарантійне забезпечення (фактично можна грати «з плечем» - на позикові, взяті у посередника засоби)	Необхідність наявності професійних знань та доступу до інформації
комісії брокерів і біржі несуттєві	Невідчутність придбання предмету інвестицій

Таблиця 8.

Переваги та недоліки тезаврацій у акції світових фондів

Переваги	Недоліки
Активи фондів забезпечені реальним золотом, яке знаходиться в банківських сховищах	Складність прогнозування ситуації внаслідок дії багатьох факторів
Ціни акцій не сильно відрізняються від світової ціни золота	Такі послуги посередники пропонують зазвичай заможним клієнтам, поріг входу на цей вид ринку досить високий
Незначний розмір комісії брокерів і фондів	

Таблиця 9.

Переваги та недоліки тезаврацій у дорогоцінне

каміння

Переваги	Недоліки
Непідвласність інфляційним процесам та коливанню курсів	Користується обмеженим попитом
Завжди залишаються в ціні для людей всіх класів суспільства	Наявність суб'єктивної оцінки вартості
Довговічність, міцність, незалежність від змін клімату	Низька ліквідність
Можливість знайти покупця, який погодиться купити камінь за значно вищу суму	Високий рівень ризику, залежного від різних факторів
Притаманність естетичних властивостей	Величезна кількість підробок
Портативність, відсутність необхідності у особливих умовах транспортування та зберігання	Необхідність наявності спеціальних знань про дорогоцінні камені для уникнення їх недооцінки
Можливість збільшення вартості шляхом розрізання каменя на більш дрібні шматки або його поліровку	Необхідність дотримання певних заходів безпеки при спробі продажу різним покупцям
Наявність постійного попиту на камені	Відсутність широкого доступного ринку для продажу пересічним споживачам
Можуть бути виключно прибутковими	
Мають імунітет до економічних криз	

Слід також додати, що дорогоцінні камені купують не тільки через те, що покупцеві цікаві якісь його характеристики, часто камені купуються лише тому, що вони западають в душу новому власнику. Тому прогнозування попиту на них непрямо пов'язане з психологічними факторами, внаслідок чого є складним та непередбачуваним. Подібна ситуація спостерігається і з картинами, скульптурами та іншими предметами творчості, тобто з предметами мистецтва, а також антикваріатом.

Стосовно здійснення інвестицій у твори мистецтва та антикваріат, перш ніж перейти до розгляду переваг та недоліків цих видів (таблиці 10 та 11), слід зауважити, що попит тезавраторів та інвесторів необхідно досліджувати окремо внаслідок того, що такий попит являє собою як би проміжну ланку між монетарним та немонетарним попитом. Дана обставина має місце тому, що саме ці види тезавраційного інвестування мають особливість купуватись не стільки з метою подальшого отримання доходу, як з метою володіти унікальними витворами або зберігаючи та піклуючись про збереження сімейних традицій.

В той самий час, золото, колекційні та інвестиційні монети, опціони та ф'ючерси, а також акції світових фондів як тезавраторів, так і інвесторів можуть неодноразово бути або в приватних руках, або в державних сховищах, переходячи, таким чином, з монетарної сфери в немонетарну та навпаки.

Таблиця 10.

Переваги та недоліки тезаврацій у твори мистецтва

Переваги	Недоліки
Безпосередньо не залежать від стану фондового ринку	Низька ліквідність
Висока прибутковість від інвестицій у високоякісні твори мистецтва	Складність оцінки вартості та автентичності
Постійно зростаючий попит на класні витвори мистецтва	Значний вплив на ціну суб'єктивних факторів
Наявність в інвестиційному портфелі знижує рівень його ризику	Складність продажу
Сприятливі прогнози розвитку ринку мистецтва в короткостроковому і довгостроковому аспектах	Предмети мистецтва вимагають спеціальних умов зберігання
Мистецтво вічне. Можливість реалізувати твори в майбутньому, якщо не можна це зробити зараз з-за будь-яких причин	Необхідність наявності спеціальних знань у галузі мистецтва або найму для цього спеціального консультанта
Широкий простір для інвестиційної діяльності як великих, так і малих учасників арт-ринку	Наявність впливу модних віянь і тенденцій на предмети мистецтва і стилі, епохи і т.д.
Естетична насолода від володіння творами	Непередбачуваність коливань цін і попиту на предмети мистецтва
Можливість підвищення соціального статусу, розширення кола інтересів і ділових контактів	
Можливість отримання над прибутковою доходності інвестицій	
Унікальність	

Таблиця 11.

Переваги та недоліки антикваріату

Переваги	Недоліки
Інвестиції в антикваріат не залежать від світових тенденцій, і якщо навіть буде фінансова криза, її цінність не зменшиться	великий ризик придбання підробки, тому необхідні спеціальні знання в тій галузі антикваріату, куди інвестуються гроші
Чим гірше йдуть справи на фінансових ринках, тим впевненіше «відчувають» себе інвестиції в антикваріат	20% прибутку від продажу предмета мистецтва будуть віддані аукціону, на якому він придбаний
Довгострокове вкладення - предмети старовини можна не продавати по кілька років і при правильному виборі об'єкта його цінність буде тільки збільшуватися	іноді необхідні великі кошти для купівлі антикваріату, тут не діє правило «купуй дешевше - продай дорожче» неможливість вивезення предмета мистецтва з країни
На відміну від цінних паперів, не залежать безпосередньо від стану фондового ринку	обмежений офіційний ринок, на якому можна придбати справжній антикваріат, непередбачуваність коливань цін і купівельного попиту
	відносно невисокий рівень ліквідності
	сильна чутливість до економічної нестабільності
	наявність суб'єктивної складової при оцінці вартості

Висновки

Отже, при здійсненні такого специфічного виду інвестицій, як тезавраційні, слід пам'ятати, що такі вкладення приносять зиск лише у випадку наявності досвіду у профільній галузі або консультування із спеціалістами. Також не слід забувати про високий рівень кримінальної активності у означеній сфері. Крім того, що в сучасній Україні недостатньо розвинуті інститути професійних експертів та оцінщиків, також спостерігається повна відсутність спеціалізованих фондів, які б здійснювали управління клієнтськими засобами та інвестували б ці засоби у подібні активи. Вибір предметів мистецтва та антикваріату в якості інструменту для інвестицій більшістю експертів оцінюється як перспективний, оскільки предметів антикваріату (якщо не брати до уваги підробки) з роками більше не стає. Навпаки, вони помірно покидають ринок, підбурюючи попит. Однак існують і скептично налаштовані спеціалісти, які стверджують, що загальноекономічна криза торкнеться і цього ринку «вічних цінностей». Споживча здатність багатьох споживачів антикваріату на фоні кризи може знизитись, але в довгостроковій перспективі цей інструмент представляється одним з найбільш стабільних. На жаль, передбачити терміни цієї «довгострокової перспективи» неможливо.

Таким чином, на основі співставлення переваг та недоліків різних видів тезавраційного інвестування кожен споживач має можливість здійснити вкладення, що є йому найбільш до вподоби, орієнтуючись на свої бажання, запити, можливості та перспективи реалізації.

Література

1. Филатов Е.В., Филатов М.В. *Тезаврационные инвестиции. Проблемы экономики.* 2012. № 5. С. 83.
2. Лукашевич К.Д. *Рынок тезаврационных инвестиций. Модернизация хозяйственного механизма сквозь призму экономических, правовых, социальных и инженерных подходов : сборник материалов XI Международной научно-практической конференции 23 ноября 2017 г. : в 2 т. Минск : БНТУ, 2017. Т. 2. С. 146.*
3. Вербицька В.І., Бредіхін В.М. *Диверсифікація активів через застосування тезавраційних інвестицій. Комунальне господарство міст. 2020 том 5. Вип.158. С.46–51.*
4. Пересада А.А., Онікієнко С.В., Коваленко Ю.М. *Інвестиційний аналіз.* К.: КНЕУ, 2013. 485 с.
5. Чижев Л.М. *Ринок золотих монет: еволюція та особливості функціонування. Науковий вісник НЛТУ України.* 2011. Вип. 21.17. С. 294–299.
6. Василенко В.В. *Характеристика сегментації ринку банківських металів України. Актуальні проблеми економіки.* 2012. № 6. С. 248–254.
7. Полякова Ю.В. *Світові ринки дорогоцінних металів в умовах глобальної економіки.* URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/viewFile/305

[9/2747](#) (дата звернення: 2.02.2021).

8. Олексин А.Г., Лисенко Ж.П. *Аналіз впливу економічних факторів на закономірності зміни цінової позиції ринку золота в умовах глобальної ринкової економіки. Економіка і держава.* 2015. № 2. С. 55–60.
9. Михальський В.В. *Золото в структурі світового фінансового ринку : монографія.* К.: Ніка-Центр, 2010. 252 с.
10. Дука А. *Потенціал заощаджень та їх ресурсоутворююча роль у забезпеченні інноваційного розвитку економіки. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Економіка.* 136/2012. С. 16–19.
11. Осецький В.Л. *Заощадження населення та інвестиції в трансформаційній економіці. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Економіка, Вип. 69.К. 2004. С. 36–37.*
12. Литвинов А.Н. *Тезаврационные инвестиции как вложения в драгоценные металлы, драгоценные камни и антиквариат. Экономика и социум.* 2014. Вип. 4-3 (13). С. 843–850.
13. Singer, Leslie P. *Rivalry and externalities in secondary art markets. Journal of Cultural Economics, vol. 5, no. 2, 1981, pp. 39–57.*

References

1. Filatov Ye.V., Filatov M.V. *Tezavratsionnyye investitsii. Problemy ekonomiki.* 2012. № 5. S. 83. [in Russian]
2. Lukashевич K.D. *Rynok tezavratsionnykh investitsiy. Modernizatsiya khozyaystvennogo mekhanizma skvoz' prizmu ekonomicheskikh, pravovykh, sotsial'nykh i inzhenernykh podkhodov : sbornik materialov XI Mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii 23 noyabrya 2017 g. : v 2 t. Minsk : BNTU, 2017. T. 2. S. 146 [in Russian]*
3. Verbyts'ka V.I., Bredikhin V.M. *Dyversyfikatsiya aktyviv cherez zastosuvannya tezavratsiynykh investytsiy. Komunal'ne hospodarstvo mist. 2020 tom 5. Vyp.158. S.46–51.*
4. Peresada A.A., Onikiyenko S.V., Kovalenko YU.M. *Investytsiyny analiz.* K.: KNEU, 2013. 485 s.
5. Chyzh L.M. *Rynok zolotykh monet: evolyutsiya ta osoblyvosti funktsionuvannya. Naukovyy visnyk NLTU Ukrainy.* 2011. Vyp. 21.17. S. 294–299.
6. Vasylenko V.V. *Kharakterystyka sehmentatsiyi rynku bankiv'skykh metaliv Ukrainy. Aktual'ni problemy ekonomiky .* 2012. № 6. S. 248–254.
7. Polyakova YU.V. *Svitovi rynky dorohotsinnykh metaliv v umovakh hlobal'noyi ekonomiky.* URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/viewFile/3059/2747 (data zvernennya: 2.02.2021).
8. Oleksyn A. H., Lysenko ZH. P. *Analiz vplyvu ekonomichnykh faktoriv na zakonirnosti zminy tsinovoyi pozytsiyi rynku zolota v umovakh hlobal'noyi rynkovoyi ekonomiky. Ekonomika i derzhava.* 2015. № 2. S. 55–60.
9. Mykhal's'kyu V. V. *Zoloto v strukturi svitovoho finansovoho rynku : monohrafiya.* K.: Nika-Tsentr, 2010. 252 s.
10. Duka A. *Potentsial zaoshchadzen' ta yikh resursoutvoryuyucha rol' u zabezpechenni innovatsiynoho rozvytku ekonomiky. Visnyk Kyivivs'koho natsional'noho universytetu im. Tarasa Shevchenka. Ekonomika.* 136/2012. S. 16–19.

11. Ossets'kyu V.L. Zaoshchadzhennya naselelnya ta investytsiyi v transformatsiyniy ekonomitsi. Visnyk Kyyivs'koho natsional'noho universytetu im. Tarasa Shevchenka. Ekonomika, Vyp. 69.K. 2004. S. 36–37.
12. Litvinov A.N. Tezavratsionnyye investitsii kak vlozheniya v dragotsennyye metally, dragotsennyye kamni i antikvariat. Ekonomika i sotsium. 2014. Vip. 4–3 (13). S. 843–850. [in Russian]
13. Singer, Leslie P. Rivalry and externalities in secondary art markets. *Journal of Cultural Economics*, vol. 5, no. 2, 1981, pp. 39–57.

Рецензент: доктор наук з державного управління, професор В.В. Маліков, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна.

Автор: ВЕРБИЦЬКА Вікторія Іванівна
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та міжнародних економічних відносин
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
E-mail – verbytska67@gmail.com
ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7103-6738>

Автор: БРЕДІХІН Володимир Михайлович
кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнесу
Харківський національний університет будівництва та архітектури
E-mail – bredixinv@gmail.com
ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6063-5046>

THE SAPURAL INVESTMENT: DISTINCTIVE FEATURES, ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

V. Verbytska¹, V. Bredikhin²

¹Kharkiv National Automobile and Highway University, Ukraine

²Kharkov National University of Construction and Architecture, Ukraine

Currently, alternative investment paths are being sought, one of which is hoarding, ie investing in gold, gold bars, jewelry, investment and collector coins, metal accounts, gold futures and options, world fund stocks, precious stones, works art, antiques. It is emphasized that in modern Ukraine there are insufficiently developed institutes of professional experts and appraisers, and there is a complete lack of specialized funds that would manage client funds and invest these funds in such assets. The study showed that against the background of the crisis of financial markets there was a significant increase in demand for works of art, and practical experience shows that almost any security can become a wrapper, and "eternal" values – works of art and real estate are self-sufficient and virtually non-existent, or rather, almost always added to the capitalization. It should be noted that the individual perspectives of this type of financial investment, namely, different from other types of hoarding features inherent only in the studied investment, as well as the advantages and disadvantages of each type of investment are insufficiently presented. The hoarding investment market is considered promising both in the form of asset diversification and as an independent economic category. Peculiarities and distinctive features of hoarding investment from real estate investment and financial market instruments are revealed. Based on the study of the literature, the negative and positive features, features and consequences of different types of hoardings available to individuals and legal entities are studied. Through comparison, similar features and differences of hoarding processes are clarified. Summarizing and understanding the results of the study will allow the investor to make unbiased decisions regarding the implementation of investments that he likes best, focusing on their desires, requests, opportunities and prospects for implementation.

Keywords: hoarding investments, assets, liquidity, value, cost, purchase and sale, features, profitability.